U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Kaniové a soudců JUDr. Marie Žiškové a JUDr. Filipa Dienstbiera v právní věci žalobce: **M. S. A. M.**, zastoupen Mgr. Ondřejem Novákem, advokátem se sídlem Farní 19, Frýdek-Místek, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra, Odbor azylové a migrační politiky**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 2. 2016, čj. OAM-1110/ZA-ZA11-LE22-2015, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 8. 6. 2016, č. j. 63 Az 6/2016 – 66,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

III. Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Ondřeji Novákovi, advokátovi se sídlem Farní 19, Frýdek - Místek, **se přiznává** odměna za zastupování ve výši 3.400 Kč, která mu bude zaplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Rozhodnutím ze dne 29. 2. 2016, čj. OAM-1110/ZA-ZA11-LE22-2015, žalovaný rozhodl, že žádost žalobce o mezinárodní ochranu je nepřípustná podle § 10a odst. 1 písm. b) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, a řízení podle § 25 písm. i) zákona o azylu zastavil.

[2] Proti tomuto rozhodnutí brojil žalobce správní žalobou. Krajský soud napadeným usnesením podle § 47 písm. c) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve spojení s § 33 písm. b) zákona o azylu, zastavil řízení o žalobě. Uvedl, že před vydáním usnesení zjišťoval aktuální místo pobytu žalobce (u zástupce žalobce i v evidenci žalovaného), které se však nepodařilo zjistit. Proto byly naplněný podmínky podle § 33 písm. b) zákona o azylu.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[3] Proti usnesení krajského soudu brojí žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížností. Důvod kasační stížnosti podřazuje pod § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. Navrhuje zrušení napadeného usnesení spolu s vrácením věci k dalšímu řízení krajskému soudu.

[4] Stěžovatel má za to, že přijatelnost kasační stížnosti je dána neboť se týká právních otázek, které doposud nebyly vůbec či plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu, případně tím, že je třeba učinit judikatorní odklon. Právní otázkou je, zda lze důvod zastavení řízení o žalobě ve věci mezinárodní ochrany podle § 33 písm. b) zákona o azylu aplikovat na případy nuceného opuštění území České republiky po nepřiznání odkladného účinku podané žalobě, a to s ohledem na čl. 28 směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2013/32/EU ze dne 26. 6. 2013 (dále jen „směrnice“). Pokud by kasační soud dospěl k závěru, že tato otázka již byla vyřešena rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 8. 2009, čj. 8 Azs 26/2009 - 45, tak se stěžovatel domnívá, že je třeba učinit judikatorní odklon.

[5] Jelikož stěžovatel obdržel výjezdní příkaz do 1. 6. 2016 a jeho žalobě nebyl přiznán odkladný účinek, je logické, že se nemůže zdržovat na území České republiky, jakož i to, že není žalovaná zpravena o místu jeho pobytu. Snaha soudu o zjištění místa pobytu stěžovatele je tak principiálně bezvýsledná. Dále stěžovatel poukazuje na čl. 28 směrnice, jehož prizmatem je třeba vykládat § 33 zákona o azylu, zejména pak písm. b), c) a e). Smyslem čl. 28 směrnice je vystavět rámec domněnky konkludentního zpětvzetí žádosti o mezinárodní ochranu tak, aby tato domněnka zachycovala pokud možno skutečné případy ztráty faktického zájmu o mezinárodní ochranu v daném členském státě. Ačkoliv je výčet demonstrativní, je zřejmé, že pojem konkludentního zpětvzetí žádosti nemůže být rozšiřován bezbřeze a nemůže sloužit prvoplánově ke snížení nápadu soudních řízení v členských státech. Z toho pohledu pak nemůže obstát prosté naplnění § 33 písm. b) zákona o azylu, pokud *existují relevantní okolnosti nasvědčující tomu, že stěžovatel nespolupracuje při sdělení místa svého pobytu s ohledem na objektivní skutečnosti, které mu v tom brání*. Takové skutečnosti v případě stěžovatele nastaly, neboť byl nucen opustit území České republiky, aby nebyl zajištěn. Legálně mohl vstoupit pouze na území Egypta, kde je pro něj pobyt velmi nebezpečný. Stěžovatel se svévolně neskrývá a neignoruje své povinnosti. Naopak by rád v řízení o udělení mezinárodní ochrany pokračoval, ovšem objektivní okolnosti spojené s jeho povinností opustit Českou republiku mu znemožnily udržovat styk se soudem. Stěžovatel nedisponuje žádným zázemím mimo Českou republiku a ve své vlasti je subjektem útlaku a pronásledování. Konstatování, že není známo místo pobytu stěžovatele, nemůže postačovat pro naplnění domněnky konkludentního zpětvzetí žádosti, a tudíž není dána možnost řízení zastavit podle § 33 písm. b) zákona o azylu. Stěžovatel dále navrhl, aby Nejvyšší správní soud položil Soudnímu dvoru Evropské Unie předběžnou otázku ohledně souladu zastavení řízení o přezkumu opravného prostředku (pro absenci informace o místě pobytu stěžovatele) proti rozhodnutí o zastavení řízení o udělení mezinárodní ochrany s čl. 28 směrnice.

[6] Žalovaný ve svém vyjádření trvá na správnosti svého rozhodnutí a zároveň je přesvědčen, že z jeho strany i ze strany krajského soudu nedošlo k porušení zákona nebo k vadám v průběhu řízení. Krajský soud rozhodl správně a dle ustálené judikatury. Skutečnost, že stěžovatel obdržel výjezdní příkaz či se nezdržuje v České republice,

neznamená, že nemůže vyvinout alespoň minimální aktivitu ohledně sdělení místa svého aktuálního pobytu, resp. by měl prokázat, že má osobní zájem na kladném vyřízení žaloby. Žalovaný navrhl zamítnutí kasační stížnosti pro její nedůvodnost.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[7] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti nejprve hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení, přičemž dospěl k závěru, že kasační stížnost je přípustná. Protože se jedná o věc mezinárodní ochrany (§ 104a s. ř. s.), zabýval se otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatele. V opačném případě je totiž na místě kasační stížnost odmítnout jako nepřijatelnou. Institut nepřijatelnosti a jeho dopady do soudního řízení správního Nejvyšší správní soud podrobně vyložil v usnesení ze dne 26. 4. 2006, čj. 1 Azs 13/2006 - 39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS. V něm interpretoval neurčitý právní pojem *„přesah vlastních zájmů stěžovatele*“. O přijatelnou kasační stížnost se dle výše citovaného rozhodnutí může jednat v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikatorní odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[8] Stěžovatel konkrétně uvedl, že přijatelnost kasační stížnosti je dána s ohledem na to, že se týká právních otázek, které doposud nebyly vůbec či plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu, případně tím, že je třeba učinit judikatorní odklon. Z obsahu kasační stížnosti je rovněž zjevné, že krajskému soudu vytýká pochybení, která mohla mít dopad do jeho hmotněprávního postavení. O ně se může jednat tehdy, pokud krajský soud *„v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. Zde je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení především procesního charakteru proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti*“ (srov. shora citované usnesení čj. 1 Azs 13/2006 - 39).

[9] Kasační stížnost je nepřijatelná, neboť svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele.

[10] V nyní posuzované věci krajský soud zastavil řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného o zastavení správního řízení. Důvodem byla absence informace o místu pobytu stěžovatele. Proto Nejvyšší správní soud zkoumal přijatelnost kasační stížnosti pouze ve vztahu ke splnění podmínek pro zákonnost zastavení soudního řízení, neboť zastavením soudního řízení byly dány meze kasačního přezkumu.

[11] Podle § 47 písm. c) s. ř. s. soud řízení zastaví, stanoví-li tak zvláštní zákon. Podle § 33 písm. b) zákona o azylu soud řízení zastaví, jestliže nelze zjistit místo pobytu žadatele o udělení mezinárodní ochrany (stěžovatele).

[12] Nejvyšší správní soud nesouhlasí s názorem stěžovatele, že kasační stížnost poukazuje na právní otázky judikaturou doposud neřešené. Problematice zastavení řízení o správní žalobě z důvodu podle § 33 písm. b) zákona o azylu se věnovala řada rozhodnutí Nejvyššího správního soudu (viz např. rozsudky ze dne 14. 8. 2009, čj. 8 Azs 21/2009 – 91, ze dne 26. 5. 2005, čj. 7 Azs 271/2004 – 58, publ. pod č. 707/2005 Sb. NSS, nebo ze dne 4. 9. 2008, čj. 3 Azs 40/2008 - 67). Obecně lze shrnout, že krajský soud musí před vydáním zastavujícího usnesení vyvinout úsilí ke zjištění skutečného místa pobytu stěžovatele (srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2015, čj. 2 Azs 177/2014 - 63, nebo již uvedený rozsudek 7 Azs 271/2004 - 58).

[13] Na nyní posuzovanou věc zcela dopadají závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 8. 2009, čj. 8 Azs 26/2009 - 45, dle kterého „[v] *dané situaci byl splněn pouze důvod podle písm. b) citovaného ustanovení, tj. že v případě stěžovatele nebylo možné zjistit jeho pobyt. Ustanovení § 33 písm. e) zákona o azylu nedopadá na případy, kdy je účastník řízení vyhoštěn, tj. nikoliv o své vůli donucen opustit území České republiky. V takovém případě, jsou-li splněny jeho podmínky, lze aplikovat pouze § 33 písm. b) zákona o azylu. Mezi jednotlivými důvody pro výrok o zastavení řízení podle uvedeného ustanovení zákona o azylu však není důvodu rozlišovat, v případě nastoupení některé se zákonem předpokládaných okolností je soud povinen řízení zastavit.*“ Je tedy zřejmé, že podmínky pro zastavení řízení ve smyslu § 33 písm. b) zákona o azylu mohou být naplněny i v případě nuceného opuštění území České republiky. Tento závěr je v judikatuře Nejvyššího správního soudu dále potvrzován (srov. např. usnesení ze dne 13. 11. 2013, čj. 7 Azs 3/2010 - 93, nebo rozsudek ze dne 25. 9. 2009, čj. 4 Azs 44/2009 - 69). Není tedy relevantní, z jakého důvodu nastala okolnost, že soudu není známo místo pobytu stěžovatele, ale naopak je podstatné, že místo pobytu stěžovatele není známo. V takovém případě má soud povinnost, nikoli možnost, řízení zastavit (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 9. 2008, čj 3 Azs 40/2008 - 67). Nejvyšší správní soud se s výše uvedenými závěry plně ztotožňuje a nenalezl důvod se o nich odchýlit.

[14] Kasační soud zdůrazňuje, že stěžovatel zmizel z dohledu orgánů veřejné moci, aniž by poskytl jakoukoli informaci o tom, kde se bude nadále zdržovat či na jakou adresu je možné mu doručovat písemnosti v souvislosti se správním či soudním řízením. Doručování mimo území České republiky není vyloučeno (srov. již uvedený rozsudek čj. 4 Azs 44/2009 - 69). Rovněž bylo možné soud informovat, že místo pobytu či doručovací adresa budou sděleny později, až si stěžovatel zajistí území v zemi původu. Nic takového však stěžovatel neučinil.

[15] Nejvyšší správní soud ze shora uvedených důvodů dospěl k závěru, že kasační stížnost podmínky přijatelnosti nesplňuje. Posuzovaná věc se netýká právních otázek, které dosud nebyly řešeny judikaturou zdejšího soudu, ani těch, které jsou judikaturou řešeny rozdílně; nebyl shledán důvod pro přistoupení k judikatornímu odklonu; ani nebylo shledáno zásadní pochybení krajského soudu, ať už v podobě nerespektování ustálené soudní judikatury, či ve formě hrubého pochybení při výkladu hmotného nebo procesního práva.

[16] Nejvyšší správní soud se rovněž zabýval stěžovatelovým návrhem na položení předběžné otázky Soudnímu dvoru Evropské unie, přičemž jej neshledal důvodným. Článek 28 směrnice poskytuje pouze demonstrativní výčet případu, kdy lze dospět k závěru, že žadatel vzal svou žádost o mezinárodní ochranu konkludentně zpět. Dle

přesvědčení Nejvyššího správního soudu spadá pod čl. 28 směrnice i nyní posuzovaná věc, tedy situace, kdy není známo místo pobytu žadatele v důsledku jeho vyhoštění. Výčet případu v čl. 28 a nyní posuzovaná věc mají společného jmenovatele, a totiž to, že žadatel o mezinárodní ochranu není kontaktní, resp. není známo místo jeho pobytu. Jak bylo uvedeno výše, judikatura nerozlišuje důvody, pro které není znám pobyt žadatele, ale je podstatné, že stěžovatel zmizel z dohledu orgánů veřejné moci, nijak je nekontaktoval a ani neuvedl, že doručovací adresu či místo pobytu sdělí později. Nejvyšší správní soud tedy považuje znění článku 28 směrnice za *acte clair*, a proto nepřistoupil k předložení předběžné otázky Soudnímu dvoru Evropské Unie. Zbývá dodat, že čl. 28 směrnice není žádnou novinkou, nýbrž totožné znění bylo obsaženo v předchozí procedurální směrnici (č. 2005/85/ES) v čl. 20.

IV. Závěr a náklady řízení

[17] Nejvyšší správní soud z výše uvedených důvodů kasační stížnost stěžovatele odmítl jako nepřijatelnou podle § 104a odst. 1 s. ř. s.

[18] Výrok o nákladech řízení se opírá o § 60 odst. 3 věta první za použití § 120 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byl-li návrh odmítnut.

[19] Stěžovateli byl v řízení před krajským soudem jako zástupce ustanoven Mgr. Ondřej Novák, advokát se sídlem Farní 19, Frýdek-Místek, který stěžovatele zastupoval i v řízení o kasační stížnosti. Podle § 35 odst. 8 s. ř. s. platí v takovém případě odměnu advokáta včetně hotových výdajů stát. Podle § 7 a § 9 odst. 3 písm. f) vyhlášky č. 177/1996 Sb., s přihlédnutím k § 11 odst. 1 písm. b) a d) citované vyhlášky náleží advokátovi odměna za jeden úkon právní služby (podání kasační stížnosti) v částce 3.100 Kč, podle § 13 odst. 3 citované vyhlášky náhrada hotových výdajů v částce 300 Kč. Zástupce není plátcem DPH. Celkem tedy zástupci přísluší odměna ve výši 3.400 Kč.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. července 2016

JUDr. Lenka Kaniová
předsedkyně senátu